

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 30 Mart 2023
Sayı: 42

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde uzun zamandır etkili olan derin bir ekonomik kriz yaşamaktadır. Bu krizde kamu kaynaklarının eşit, adil ve hakkaniyetli kullanılmamasının payı büyüktür. Sadece kamu bankaları incelendiğinde dahi ülke kaynaklarının nasıl plansız ve hesapsız biçimde kullandırıldığı açıkça ortaya çıkmaktadır.

Esnafi, çiftçiyi, yatırımcıyı desteklemesi gereken kamu bankaların, uzun zamandır bu vasıflarına aykırı işlemler gerçekleştirdiği eleştirileri gündeme gelmektedir. Bahse konu aykırılıkların bilançolara ve denetim raporlarına yansıdığı da bir gerçektir. Özellikle son yıllarda bilançolarını büyütmeyle övünen bankaların, liyakatten uzak atamalar ve haksız kredi kullandırmaları neticesinde önemli zararlara uğradığı anlaşılmaktadır.

Kredisi ödemelerini mücbir sebeplerle geciktiren yurttaşların borçlarının peşine düşen ve vatandaşları türlü yaptırımlarla karşı karşıya bırakan kamu bankalarının, büyük ölçekli kredileri ise görmezden geldiği Sayıştay raporlarına yansımıştır. Öyle ki 2021 yılında batık ve batacak olan toplam kredilerin büyüklüğüne bakıldığında bu durum açıkça ortaya koymaktadır.

Kamu bankalarımızdan olan Vakıfbank'ın batık ya da riskli kredi büyüklüğü, 18.3 milyar TL'yi; Halkbank'ınki 16.3 milyar TL'yi; Ziraat Bankası'nınki ise 15.1 milyar TL'yi aşmıştır. Toplam büyüklüğü yaklaşık 49.7 milyar TL'ye ulaşan batık ya da riskli kredilerin akıbeti belirsizdir.

2021'in ortalama dolar kurunun 8,89 TL olduğu dikkate alındığında 49.7 milyar TL; 5.6 milyar dolara denk gelmektedir. Günümüzde dolar kurunun yaklaşık 19 TL civarında olduğundan hareketle batık ya da riskli kredi büyüklüğünün bugünkü kur karşılığı 106,5 milyar TL olmaktadır. T.C. Merkez Bankası'nın enflasyon hesabıyla da bu rakam 120 milyar TL'yi bulmaktadır.

Kamu bankalarında ortaya çıkan bu tablonun kuşkusuz bir dizi sebebi bulunmaktadır. Başta piyasa koşullarına aykırı kredi oranları olmak üzere, iktidarın plansız politikalarıyla kamu bankalarının kullanılması etkili olmaktadır.

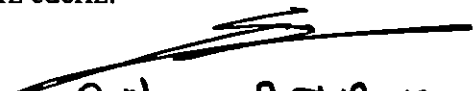

Aynı biçimde banka yönetim kurullarında bankacılık ve iktisat bilgisi olmayan, iktidara yakınlığı dışında bankacılığa ilişkin tek bir vasfı ya da birikimi olmayan isimlerin görevlendirilmesinin de oluşan zararda etkili olduğu değerlendirilmektedir. Kamu bankalarının sadece yönetim kurullarında değil, alt müdürlüklerinde, hatta şubelerinde bile kadrolaşma iddialarının ardı arkası kesilmemektedir.

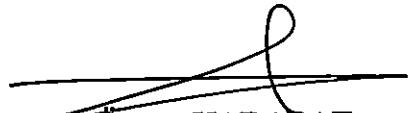
Ülkemizde işsizlik büyük bir problem olarak şiddetini artırarak devam etmektedir. Kamu bankaları, istihdam yaratma koşuluyla kredi olanakları sunmaktadır. Bu yolla ve çeşitli kıstaslara dayalı olarak verilen kredilerde de ciddi usulsüzlük ve ihmallerin olduğu denetim raporlarında açıkça belirtilmektedir. İstihdam artsın diye kullanılan uygun faizli kredilerin taahhütlerinin yerine getirilmediği gibi, bunların takibi ve ilgili firmalara uygulanması gereken yaptırımların da uygulanmadığı bir gerçektir.

Vakıfbank ve Halkbank'ın 2021 yılında istihdam için kullandığı kredi miktarı 16,9 milyar TL olarak tespit edilmiştir. Taahhüt edilen istihdam sayısı ise 148.361 kişidir. Ancak yerine getirilmeyen istihdam sayısının 55.332 olduğu Sayıştay raporlarında ifade edilmiştir. Sadece bu ihtilaftan dolayı ilgililere uygulanması gereken ceza 99.3 milyon TL olarak tespit edilmiştir. Ancak kamu bankaları bu alenen zarar karşısında harekete geçmemiş, kamu kaynakları usulsüz kullanıldığı gibi, yaptırımlar konusunda da bir ihmal söz konusu olmuştur.

Kamu bankalarının kambiyo işlemlerinin ve kredi kullandırma işlemlerinin usule uygunluğunun incelenmesi, kamu bankalarınca kullanılan koşullu kredilerin akıbetlerinin tespiti ve varsa ihmallerin tespit edilmesi, kamu bankalarının batık ya da riskli kredi büyüklüğünün sebeplerinin ortaya çıkarılması, varsa ihmali olanların belirlenmesi ve konuya ilişkin alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci Maddesi ve TBMM İçtüzüğü'nün 101, 102 ve 103'üncü Maddeleri gereğince Meclis Genel Görüşmesi açılmasını arz ederiz.

Gökhan ZEYBEK
İstanbul Milletvekili

Dr. İlhami Özcan AYGUN
Tekirdağ Mu.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

Kamal Sami

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Süleyman GİRGIN	Mugla	
Kadim DURMAN	Tokat	
Fikret ŞAHİN	Balıkesir	
Yunus Emre	İstanbul Mv.	
Kamil Okyaz SINDIK	İzmir Mv.	
Yıldırım KAYA	Ankara Mv.	
SİBEL ÖZDEMİR	İSTANBUL Mv.	
Emine Gülizer EMECAN	İstanbul Mv.	
Onursal Adıgüzel	İst.	
Ueli Ağbaba	Malatya.	
Hüseyin Yıldız	Aydın	
Yıldırım KAYA	Ankara	
Mehmet Göker	Burdur	
Murat Emir	Ankara	
Orhan Sumer	Adana	
İrfan KAPLAN	Gaziantep	
Mustafa Adıgüzel	Ordu	

